Časopis bohoslovcov Kňazského seminára biskupa J. Vojtaššáka

1/2011

BRÁZDA

Redakcia

Lukáš Kutlák
šéfredaktor

Lukáš Stolárik
redaktor

Lukáš Vaník
redaktor

Peter Duffala
grafik

František Červeň
grafik

Tomáš Dzurov
grafik

Peter Matis
titulná strana

Obsah

Príhovor Mons. Vladimíra Fila	*3*
Aktuality	*4*
Rozhovor s doc. Chalupeckým	*6*
Stretnutie s rodičmi	*10*
Cirkev stojí a padá na liturgii - J.Em. Joachim Meisner	*11*
Kňazi, služobníci liturgie	*16*
Múdrosť liturgie	*18*
Obnova hudby po II. vatikánskom koncile	*20*
Svätá omša a mystici	*22*
Marián Blaha	*24*
Púť do Sv. zeme	*26*
Prváci	*28*

„Každé povolanie k služobnému kňazstvu chce byť takou brázdou na tejto zemi, za pomoci ktorej chce Boh zasievať semeno Božieho slova, chce začať novú sejbu (novú evanjelizáciu).“
Mons. Bernard Bober, košický arcibiskup-metropolita

Brázda
Časopis bohoslovcov Kňazského seminára biskupa J. Vojtaššáka v Spišskej Kapitule.
Ročník XIX., číslo 1/apríl 2011
Vydáva Nadácia Kňazského seminára biskupa Jána Vojtaššáka,
Spišská Kapitula 12, 053 04 Spišské Podhradie.
E-mail: brazda@kapitula.sk, web: http://ks.kapitula.sk
Na obálke: J.Em. Joachim Meisner (foto: M. Magda)
Ilustračné foto: archív redakcie, súkromné archívy, internet.
Neprešlo odbornou jazykovou úpravou.

Príhovor Mons. Vladimíra Fila

Veľká noc je srdcom liturgie. Je to to isté ako povedať, že Veľká noc je srdcom života kňaza. Kňaz žije liturgický život. Nemyslím tým iba celebrovanie liturgie sv. omše, liturgie hodín a sviatostí. Samozrejme aj na to, ale v prvom rade na jeho osobný život v duchu slov sv. Pavla: *„Bratia, pre Božie milosrdenstvo vás prosím, aby ste svoje telá prinášali ako živú, svätú, Bohu milú obetu, ako svoju duchovnú bohoslužbu.“* (*Rim* 12,1). Vrcholom teologického učenia konštitúcie Sacrosanctum Concilium je, že liturgia je sprítomnením smrti a zmŕtvychvstania Ježiša Krista. Kristus je vnútorne spojený s Cirkvou (porov. SC 5-7).

Liturgia sa rodí z Veľkej noci, kedy nám Pán zanechal svoje Telo a Krv ako pamiatku vo sviatosti Poslednej večere. Celá závisí od Krista. Je to trvalá skutočnosť, ktorá je prítomná „tu a teraz“. Nie je to pôvodne Cirkev, ktorá sprítomňuje v liturgii Krista, ale je to prítomnosť Krista, ktorá plodí liturgický úkon.

Preto je liturgia úkonom Krista a Cirkvi. Do týchto dvoch rozmerov je zasadený kňaz. Sem smeruje príprava na kňazstvo. Kňaz predsedá sláveniu liturgie *„in persona Christi“*. Je tým, čo nosí v sebe liturgiu Veľkej noci.

MIHI VIVERE CHRISTUS EST

Mons. Vladimír Filo
rožňavský biskup

Aktuality

November

3.11.2010

V katedrále sv. Martina udelil spišský diecézny biskup Mons. František Tondra siedmim bohoslovcom štvrtého ročníka ministérium lektorátu. Odteraz sú títo bohoslovci poverení čítať Božie slovo pri liturgii.

14.11.2010

Na Spišskej Kapitule sa konala odpustová slávnosť pri príležitosti sviatku patróna katedrály a celej diecézy. Pozvanie celebrovať slávnostnú svätú omšu prial Joachim kardinál Meisner, arcibiskup Kolína nad Rínom. Spolu s ním sa na slávení zúčastnili apoštolský nuncius na Slovensku, Mario Giordana, spišskí biskupi a ďalší kňazi z diecézy.

15.11.2010

Kardinál Meisner sa stretol aj s bohoslovcami v spišskom seminári. Ráno pre nich celebroval svätú omšu zo spomienky na sv. Alberta Veľkého. Tento veľký učiteľ sv. Tomáša Akvinského pôsobil niekoľko rokov práve v Kolíne nad Rínom, kde aj zomrel a je pochovaný. Bohoslovci mali možnosť položiť kardinálovi aj otázky na stretnutí, ktoré sa konalo neskôr v aule kňazského seminára.

26.11.2010

TI TF KU v Ružomberku, Katedra systematickej teológie a Kňazský seminár biskupa Jána Vojtaššáka v Spišskej Kapitule – Spišskom Podhradí usporiadali vedeckú konferenciu s medzinárodnou účasťou s názvom „Systematická teológia v službe dobra človeka“.

December

8.12.2010

Uskutočnila sa tradičná mariánska akadémia, ktorú pripravili bohoslovci štvrtého ročníka. Slávnostným prednášateľom bol vicerektor kňazského seminára ThLic. František Reguli.

16.-19.12.2010

Duchovné cvičenia pre bohoslovcov dával kaplán z UPC v Ružomberku Jozef Žvanda.

Január

30.1.2011

Bohoslovci pripravili akadémiu na počesť patróna teológov a teologických fakúlt sv. Tomáša Akvinského. Hlavnou časťou programu bola

slávnostná prednáška spišského diecézneho biskupa Mons. prof. ThDr. Františka Tondru. Predstavil v nej pohľad sv. Tomáša na prirodzený mravný zákon.

Február

11.2.2011

Na pozvanie Teologického inštitútu TF KU a Katolíckeho biblického diela zavítal na Spišskú Kapitulu biblista a archeológ z Jeruzalema prof. Pietro Kaswalder, OFM s prednáškou *Starobylé synagógy: výsledky a problémy.*

13.2.2011

Presne po deväťdesiatich rokoch si výročie vysviacky troch slovenských biskupov pripomenuli spoločne ich nástupcovia, v nedeľu v katedrále sv. Martina na Spišskej Kapitule. Slávnostnú svätú omšu celebroval banskobystrický biskup Rudolf Baláž. Zúčastnili sa aj emeritný košický arcibiskup Alojz Tkáč, košický eparcha Milan Chautur. Homíliu predniesol nitriansky biskup Viliam Judák.

21.2.2011

Kňazský seminár sa rozlúčil so svojím dlhoročným správcom Ladislavom Hanzélym, ktorý odišiel do dôchodku.

Marec

1.3 – 9.3. 2011

Bohoslovci, predstavení seminára a pomocný spišský biskup Mons. Štefan Sečka sa zúčastnili na púti v Svätej zemi. Viac na str. 26.

17.3.2011

Rev. Dom. Cuthbert Brogan OSB, opát z anglického mesta Farnborough navštívil Spišskú Kapitulu spolu so slovenským bratom Michaelom Vicianom OSB, ktorý pôsobí v Anglicku už 4 roky. Ráno celebroval pre bohoslovcov v kaplnke seminára latinskú svätú omšu.

18. – 20.3. 2011

Prvý krát prišli kandidáti na priatie do seminára. „Nulťáci“ absolvovali pohovory s predstavenými a zoznámili sa so životom v seminári.

Lukáš Stolárik

Rozhovor

Archivár, historik, predseda Spišského dejepisného spolku, dlhoročný vyučujúci cirkevných dejín na TI v Spišskej Kapitule.

Doc. PhDr. Ivan Chalupecký

Pán docent, mnohí Vás v súčasnosti pokladajú za najväčšieho odborníka na dejiny Spiša. Vy sám sa však za historika vôbec nepovažujete. Prečo?
Historikom je človek, ktorý dejiny vyštudoval a história je jeho povolaním. To znamená, že svoj pracovný čas venuje výskumu dejín, zamestnávateľ mu prepláca služobné cesty a pod. Ja som vyštudoval archívnictvo a pomocné vedy historické a povolaním som bol archivár. Úlohou archivárov nie je písať históriu, ale spracovávať archívy tak, aby v nich historici mohli pracovať. To som robil 40 rokov. Z mojej práce žije a ešte dlho bude žiť množstvo historikov. Dejinami som sa zaoberal len „po fajronte".

Vráťme sa však na začiatok. Niektorí vedia, že vašou túžbou bolo stať sa kňazom. Čo Vás k tomu priviedlo?
Vyrastal som v bežnej rodine a moja matka bola veriacou evanjeličkou. Boh ma oslovil po prechode frontu, keď sme boli evakuovaní v Ružomberku a šokom pre mňa bolo, keď som sa dozvedel o koncentračných táboroch. V škole nás učili niečo iné. To ma priviedlo k aktívnej viere. Pravda, povolanie prišlo neskôr, najmä pod vplyvom vtedajších spišskonovoveských a levočských kaplánov Štefana Koštiaľa, Štefana Kubičára, Štefana Precnera a Štefana Figuru. Rodičia tým však neboli nadšení a všemožne ma odhovárali od vstupu do malého seminára.

Žili ste v Levoči, kde bol v tom čase malý seminár, ktorý ste aj navštevovali. Skúste bohoslovcom priblížiť aký mal význam a ako to v ňom vyzeralo.
Malý seminár bol vlastne internátom pre študentov 5. – 8. ročníka gymnázia, ktorí pocítili kňazské povolanie. Ich pobyt financoval podľa majetkových pomerov spišský biskup, čím v našom prípade umožnil získať stredoškolské štúdium mnohým chudobným chlapcom napr. z Oravy, ktorí by si to neboli mohli dovoliť

(vtedy ešte nebolo toľko gymnázií ako dnes). Prijímalo sa doň konkurzom, podobne ako je tomu u bohoslovcov. V mojej konkurznej komisii boli napr. okrem biskupa Vojtaššáka aj prof. Špirko a Barnáš. Od internátu sa však seminár odlišoval tým, že klerikom poskytoval duchovnú formáciu. A tá bola vtedy lepšia ako vo veľkom seminári. Robili ju totiž jezuiti, medzi nimi takí vynikajúci muži ako P. Korbačka, P. Lackovič či neskorší mučeník a tajný kňaz vtedy Magister Benjamín Martinský či Magister Hnilica. Môžem povedať, že z toho, čo som dostal tam, žijem celý život, za čo nestačím Bohu ďakovať. Predpokladalo sa, že po maturite chovanci malého seminára prejdú do veľkého seminára. Ale keď sa to nestalo, nerobil sa z toho problém. Neviem o tom, že by to niekto bol zneužíval.

Mal by malý seminár opodstatnenie ešte aj v dnešnej dobe?

V zahraničí to funguje a som o tom presvedčený, že malé semináre by aj u nás mali veľký význam. Hlavne preto, že potrebujeme nielen múdrych, ale najmä svätých kňazov. A k tomu nemôžu 4 roky duchovnej formácie – okrem tej v seminári - škodiť. Ide totiž o chlapcov v najcitlivejšom veku dozrievania.

Po zrušení malého seminára ste odišli dokončiť štúdia do Tisovca. Avšak pol roka pred maturitou Vás vyhodili. Aký bol dôvod?

Bolo to v polovici januára 1951, keď sa konal proces s „vlastizradnými biskupmi“. Jedného z nich, toho spišského, som aj osobne poznal. V rozhovore so spolužiakmi som ho bránil. Oni to oznámili. Dostal som vyhazov zo všetkých stredných škôl ČSR, obžalobu, súdny proces na ktorom proti mne svedčili štyria spolužiaci, a dôsledky pre celý život.

Zažili ste aj komunistické väzenie. Aká to bola skúsenosť?

Dostal som sa k slušnému sudcovi a ten mi dal len polovicu najnižšej výmery trestu (výmera bola 3 mesiace – 3 roky), 6 týždňov. Odsedel som si ich v Levoči v jednej cele s asi 20 spoluväzňami. Na deň sme mali spolu 1 vedro vody na umývanie a pitie, 3 triesky, 3 polená dreva a pol vedra uhlia do petríka (bol február). Suché záchody boli len 2 pre asi 80 väzňov, ktorí sa na nich museli vystriedať za 20 minút. O strave nehovorím. Ale bola to dobrá skúsenosť a ja som za ňu ďakoval Bohu, hoci isté následky mi ostali na celý život.

Kňazstvo už bolo nedosiahnuteľné?

Prakticky áno. Nemal som ani maturu a biskupi nám aj tak zakázali prihlásiť sa do bratislavskej „bohotechny“. Nádeje žiadne. Myslím, že z bývalých bohoslovcov (okrem diakonov, ktorí boli tajne vysvätení), sa postupne takmer všetci poženili. Stalo sa to aj mne.

Aká bola Vaša ďalšia cesta?
Kameňolom v Tisovci, tehelňa v Spišskej Novej Vsi, 2 roky základnej vojenskej služby a potom rok som pracoval v sádrovcovej bani v Spišskonovoveskej Hute.

Skoro celý život ste prežili v levočskom štátnom archíve, dlhé roky ako jeho riaditeľ. Čo pre vás vlastne znamená archív?
Do archívu som sa dostal náhodou. V Spišskej Novej Vsi, kde som býval, som sa priatelil s bývalými bohoslovcami Ondrišom Onderkom, Michalom Pačnárom (on už bol vysvätený, ale ani my sme o tom nevedeli), s laikmi Edom Pavlíkom, Jožkom Kurucom, Ladislavom Kúkoľom. Raz mi spomenuli, že Kuruca volajú do štátneho archívu v Levoči, kde je voľné miesto. On vtedy pôsobil na univerzite a o miesto nemal záujem. Ja som vždy mal vzťah ku knihám, vedel som nemecky, niečo latinsky a maďarsky, a tak som sa prihlásil. O tom, čo to archív je, som nemal predstavu. Zľakol som sa, keď mi môj bývalý profesor Jozef Oravský, ktorý sa po vyhodení zo školstva tiež dostal do archívu, vysvetlil, že to celé podlieha Ministerstvu vnútra. Napriek tomu ma prijali, pri čom ŠtB ani nezistila, že som bol krátko predtým politicky odsúdený a väznený. Postupne som k práci našiel vzťah, externe som si nadobudol kvalifikáciu a vydržal som tam v rôznych funkciách rovných 40 rokov.

Ste predsedom Spišského dejepisného spolku. Skúste v krátkosti priblížiť túto inštitúciu.
Na Spiši pôsobil od roku 1883 Spišský dejepisný spolok, ktorý bol veľmi aktívny. V 60. rokoch viacerí priatelia prejavili záujem o obnovenie tohto spolku. Za komunizmu to však nešlo, preto sme v roku 1965 založili Krúžok historikov Spiša pri Slovenskej historickej spoločnosti. Pridalo sa k nám pomerne mnoho ľudí, medzi nimi aj váš súčasný rektor seminára, organizovali sme prednášky, kolokviá, exkurzie, všetko pod rúškom Slovenskej historickej spoločnosti. Je zaujímavé, že medzi členmi sme mali viac kňazov ako učiteľov. Boli sme od politikov nezávislí. Tí na nás zazerali, ale nemohli nič robiť. V roku 1992 sa krúžok na valnom zhromaždení práve v aule vášho seminára premenil na samostatný Spišský dejepisný spolok.

Po roku 1990 ste dostali ponuku vyučovať v kňazskom seminári. Cítili ste zadosťučinenie?
Nestačím sa diviť nad Božím riadením. Ak by sa to všetko so mnou nebolo odohralo, nebol by som sa určite dostal k histórii, ktorá mi umožnila zúčastniť sa na výchove kňazov. Mne, ktorému sacerdotium bolo – aj v dôsledku mojej slabosti – odopreté. Dodnes to považujem za zázrak a nestačím sa diviť Božím cestám. Dopomohlo mi k tomu aj to, že som sa dostal ako jeden z mála laikov do krúžku osobností okolo prof. Hanusa. Zas pri tom pomáhali vtedajší kapláni....

S odstupom času ako vnímate toto obdobie strávené medzi bohoslovcami na Spišskej Kapitule? Aký boli študenti?

Priznám sa, bol to pre mňa šok. Začal som prednášať, hoci som v živote doteraz žiadnu prednášku na vysokej škole nepočul. Ale bol tu motív. Mnoho vynikajúcich bohoslovcov rôzneho veku a vzdelania, ktorí po kňazstve túžili. V období, keď dovtedajší kňazi vymierali. Bolo to úžasné a po období strávenom v malom seminári (v roku 1948 ho zrušili) to bolo najšťastnejšie obdobie môjho života. Isteže nebolo ľahké. Mnoho som z cirkevných dejín nevedel a vtedy sa ešte učili po 3 hodiny v 3 ročníkoch, čo som sám ťahal. Okrem toho som ešte bol zamestnaný a odučené hodiny som musel v zamestnaní nadrábať. Šlo mi predovšetkým o to, aby študenti dejinám porozumeli, aby si ich mohli dať do dobových súvislostí, aj preto som mnohých takmer neskúšal.

Utkveli Vám niektorí obzvlášť v pamäti?

Bolo tu mnoho krásnych ľudí a som šťastný, keď sú z nich dobrí kňazi. Vážil som si najmä študentov od Starej Ľubovne a zo Zamaguria. Nie každý bol nadaný, ale každý z nich bral štúdium seriózne, takže ma nikdy nesklamali. Viacerí bohoslovci mali záujem o dejiny a dnes sú z nich už dvaja profesori (prof. Hišem a prof. Zubko), viacerí docenti (doc. Lenčiš, Peter Olexák a iní), Dr. Hromjak je mojim nádejným nástupcom, dejiny ho vždy fascinovali. Verím, že od jeho ohňa sa zapália aj ďalší.

Čo by ste chceli odkázať súčasným bohoslovcom?

Som starý človek a mladí starcov neradi počúvajú. Nazdávam sa, že je dobré, keď je kňaz rozhľadený a inteligentný. Mal by však byť aj *alter Christus*. Aby pritiahol mnohých. Lebo dnes s rutinou a cirkevnou byrokraciou viac pokazíme, ako napravíme. Najdôležitejšie je prežívať svoju vieru. Denne meditovať – ako nás to učili jezuiti – a potom sa aj kázne dajú počúvať (priznám sa, že mnohé nepočúvam). Byť kňazom v dnešnej dobe je ťažšie ako kedykoľvek predtým. Ale aj krajšie a cennejšie.

A dnešný zmaterializovaný svet nikdy tak nepotreboval vieru v Boha a kresťanstvo, ako dnes. Napriek tomu, že to všade i úradne (EU) popiera.

Lukáš Stolárik

Stretnutie s rodičmi

„...chceme poďakovať Bohu za dar kňazského povolania pre vašich synov. (...) Viem, že vo vás nájdeme spojencov pre spoločnú modlitbu, aby ste svojho syna raz videli vstávať z dlážky katedrály ako Kristovho kňaza.“

I týmito slovami oslovil rektor Kňazského seminára biskupa J. Vojtaššáka Mons. Jozef Jarab rodičov seminaristov v liste, v ktorom ich pozval na spoločné stretnutie s biskupmi, predstavenými seminára, diakonmi a ostatnými seminaristami. Toto stretnutie sa uskutočnilo v nedeľu - 3. apríla 2011 v kňazskom seminári v Spišskej Kapitule.

Stretnutie malo netradičný charakter, keďže bolo prvým svojho druhu. Bolo teda príjemným prekvapením, že rodičia seminaristov a ich blízki príbuzní sa zišli v hojnom počte.

Program začal sv. omšou v katedrále sv. Martina, ktorú slávil pomocný spišský biskup Mons. Štefan Sečka spolu s predstavenými seminára. V homílii sa pán biskup živým a pútavým spôsobom zameral na tému spytovania svedomia a zdôraznil jeho dôležitosť v živote kresťana. Osobitne zdôraznil rodičom, že ich úloha v živote ich syna sa vysviackou nekončí.

Po sv. omši pán rektor v aule seminára svojim príhovorom otvoril program, ktorý si pripravili seminaristi. V príhovore poďakoval rodičom za odvahu spred niekoľkých rokov, kedy si rodičia pred oltárom povedali svoje áno, vďaka ktorému sa ich synovia raz ako kňazi budú môcť postaviť za oltár.

V úvode sa predstavila *Schola cantorum*, ktorá zaspievala pieseň *Je to zázrak*. Nato si auditórium vypočulo prednes poézie Rudolfa Dilonga. Nasledovala scénka, v ktorej seminaristi veselým a vtipným spôsobom prezentovali, ako vyzerá život seminaristu. Dve piesne zahrala aj seminárska skupina, i s prosbou požehnania pre účastníkov stretnutia.

V programe sa pokračovalo slávnostným obedom, pri ktorom sa mohli rodičia i príbuzní osobne zoznámiť s pánom biskupom a predstavenými seminára. Po obede mali tiež možnosť absolvovať prehliadku biskupskej rezidencie.

Oficiálny program sa ukončil v katedrále modlitbou vešpier. V príhovore diakon pripomenul výročie smrti Jána Pavla II., ktorého priblížil spomienkami tohto pápeža na svoje detstvo. Rodičov mohlo osloviť, že tento Boží sluha rodinu vo svojom živote prirovnal k malému semináru.

Po vešperách sa v spoločnej adorácii pred Najsvätejšou sviatosťou všetci modlili za nové duchovné povolania.

Lukáš Kutlák

Cirkev stojí a padá na liturgii

JOACHIM kardinál MEISNER (77) je arcibiskup – metropolita v Kolíne nad Rínom od roku 1988. Pred tým pôsobil od r. 1975 ako pomocný biskup v diecéze Erfurt-Meiningen a od r. 1980 ako diecézny biskup Berlína. Do tohto obdobia siahajú jeho blízke kontakty so Spišom, ktorý viac krát tajne navštívil. Roku 1983 bol ako 49 ročný menovaný pápežom Jánom Pavlom II. za kardinála. Je členom viacerých dikasterií rímskej kúrie, ako napr. Kongregácie pre biskupov, Kongregácie pre klérus, Pápežskej rady pre výklad legislatívnych textov, Prefektúry ekonomických záležitostí Svätej stolice a je aj najdlhšie členom Kongregácie pre Boží kult a disciplínu sviatostí. Zároveň je predsedom Nemeckej liturgickej komisie. Joachim kard. Meisner je považovaný za jedného z najbližších kardinálov Svätého Otca Benedikta XVI. Pri príležitosti jeho novembrovej návštevy na Spišskej Kapitule sme ho poprosili o rozhovor pre náš seminársky časopis. Pán kardinál nám ochotne vyhovel.

Vaša Eminencia, čo pre Vás znamená liturgia?

Liturgia je účasťou Božieho ľudu tohto sveta na nebeskej liturgii. Keď sa zhromažďujeme na bohoslužbách, nerobíme liturgiu, ale liturgia je tam už pred nami. Je to uctievanie anjelov a Božích svätých pred obetovaným Baránkom v nebi. Keď slávime svätú omšu, pristupujeme k tejto liturgii. My ju nevytvárame, my k nej len pristupujeme. Na začiatku každej liturgie stojí, že sú to práve anjeli a svätí, ktorí prosia o odpustenie našich hriechov. Teraz sa vydáva *Omnia opera*, teda súhrnné dielo pápeža Benedikta XVI. Táto edícia predstavuje 16 zväzkov. Jedenásty zväzok je o posvätnej liturgii. Pápež sa vyjadril, že tento jedenásty zväzok musí byť vydaný ako prvý. Pretože Cirkev stojí a padá na liturgii.

Na akej úrovni je dnešné slávenie liturgie?

Teraz dávajte pozor. Ako prvé treba mať ujasnené, že liturgia nie je žiadna akcia. Niekedy mám dojem, že každý musí niečo na liturgii robiť, lebo inak by liturgia nebola dobrá. V prvom rade potrebujeme priestor, čiže kostol, v ktorom sa má liturgia konať. To je veľmi dôležité. Tento priestor podnecuje vieru ľudí viac ako naša kázeň. Pozrite sa, mňa ovplyvňuje skrze všetky zmysly, cez sluch, vône, zrakové vnímanie, cez všetky zmyslové dojmy. Ovplyvňuje ma podvedome hlbšie ako slovo. A preto je dôležité, aby bol splnený liturgický rámec. Jediný symbol, ktorý v dnešnej dobe a navždy máme, je ticho. Liturgia preto musí obsahovať prvky ticha a mlčania. Nie permanentné modlenie a spievanie a státie a sedenie

a stále hore-dole. Dôležité je byť päť minút pred začiatkom liturgie v kostole a v tichosti sa pripraviť na túto Udalosť.

Plánuje Kongregácia nejakú zásadnejšiu reformu liturgie? Kardinál Canizares hovorí o potrebe reformovať reformu.

Tak, o tom sa hovorí stále. Reforma liturgie v reforme. Reforma reformy. Určite to pôjde tým smerom, ktorý som už naznačil. Liturgia je koncipovaná podľa obrazu Cirkvi a Cirkev je Boží ľud. Kňaz celebruje omšu obrátený k ľudu, ale liturgia nie je len ľudské spoločenstvo, je to modlitba k Bohu. To sa určite prejaví v reforme reformy. Napríklad v praxi, keď sme už pritom, pápež vyžaduje, aby na každom oltári stál kríž. Celebrant má pozerať na kríž, a nie na ľudí. Oltár má byť taktiež vyzdobený sviecami. Kongregácia ešte nestanovila žiadne konkrétne prvky, z ktorých by mala reforma reformy pozostávať, ale určite to pôjde tým smerom, ktorý som naznačil.

V čom vidí Svätý Otec najväčšie nedostatky dnešnej liturgie? Konzistórium, ktoré má teraz v piatok zasadať, má za tému aj otázku liturgie.

V tajnom konzistóriu, kde budeme spolu s pápežom, bude jedným elementom aj liturgia. Neviem, akým smerom to pôjde, ale ja som si už pripravil svoj príspevok. A to v tom zmysle, že v regiónoch, v ktorých je veľký nedostatok kňazov, sa často nemôže ani v nedeľu konať svätá omša, lebo nie sú žiadni kňazi. A tu je možné robiť bohoslužbu slova s vysluhovaním svätého prijímania laikmi. Považujem to za nesprávny vývoj. Existuje aj prijímanie pre chorých mimo svätej omše. Ale mimo svätej omše neexistuje žiadna kvázi omša. To znamená, že veriaci sa môžu zhromaždiť, šíriť Božie slovo, modliť sa a oslavovať Boha, ale nemôžu vysluhovať sväté prijímanie, Eucharistiu. Pretože to je možné iba vo svätej omši. Niekde už existuje tzv. malá omša – s laikmi – a Eucharistia sa prostredníctvom toho relativizuje. Naša Cirkev stojí a padá na Eucharistii. Preto musíme byť pred každým nesprávnym vývojom chránení. Takže sformuloval by som to tak, že stredobodom liturgie je Boh, a nie človek.

Má Svätý Otec podporu u kardinálov a biskupov v týchto otázkach?

Čo znamená byť podporovaný. Pápež je pápež. Kardináli sa musia prispôsobiť, či sa im to páči alebo nie. Poznám pár biskupov v Nemecku, ktorým sa to nepáči. Ale pravda je pre našu Cirkev normujúca, nie názory niektorých biskupov.

Pápež Benedikt XVI. v Motu proprio Summorum Pontificum rozšíril možnosť slávenia sv. omše v mimoriadnej forme. Má nám táto forma sv. omše povedať niečo ešte aj dnes?

O to ide v tzv. tridentskej omši, ktorá bola v tomto Motu proprio odporúčaná. Možnosť slúženia tejto omše bola už predtým, pred Motu proprio. V našej diecéze, v Bonne, Düsseldorfe a Kolíne som dal povolenie, že každú nedeľu a raz v týždni sa môže sláviť omša v tridentskom obrade. Keď prišlo Motu proprio, bolo povedané, že nám nie je vôbec potrebné. Mohli by sme aj teraz sláviť omšu týmto spôsobom. Máme totiž jeden rítus, resp. obrad, ktorý má ale dvojakú formu: normálnu – ordinarius ritus, ktorou sme slávili omšu dnes ráno a extra ordinárnu – tzv. tridentskú omšu. Nemôžem vám ale povedať, tá forma je lepšia alebo tá výhodnejšia. Niektorí ľudia, tak to vidím u nás, ktorí vyrastali v tomto starom type obradu, sa tešia, že v ňom môžu sláviť naďalej. Pre mladých ľudí, ktorí túto formu dosiaľ nepoznali, je to však trochu cudzie. Je ale dobré, že pápež túto možnosť vytvoril, aby aj katolícki kresťania, ktorí túto formu obradu majú radi, mohli v tomto obrade sláviť svätú omšu.

Nebude dôsledkom tohto povolenia nejednota alebo až chaos?

V rozličných miestach Cirkvi sú dve formy obradu. V diecéze Miláno existuje ambroziánsky a rímsky rítus. My teraz máme ale len jeden rítus, ktorý má riadnu a mimoriadnu formu. Nemáme dva obrady. Nepotrebujeme kostol prerábať, resp. prestavať, keď chceme sláviť v tridentskom ríte. V diecéze Kolín nepotrebujeme žiadny nový kostol. Potrebujeme len reštaurovať. Nie prestavať. Stále vyžadujem, aby bol oltár v takej pozícii, aby sa dala sláviť omša versus populum aj versus crucem. Napríklad stále očakávam od kňazov, aby v piatok Božského Srdca Ježišovho, na prvý piatok v mesiaci slúžili smerom ku krížu, aby vystavili Sviatosť Oltárnu a viedli aj pobožnosť. To je ale v riadnej forme obradu. Riadna forma obradu prebieha versus crucem aj versus populum. Mimoriadna forma je iba versus crucem. A preto musia byť oltáre tak postavené, aby sa dala omša sláviť z oboch strán.

V jednom rozhovore ste povedali, že liturgia je to najdôležitejšie, čo nám pastierom Cirkev zverila. Majú pastieri veriacim ponúknuť aj bohatstvo predkoncilovej liturgie? Majú ponúkať aj túto formu obradu, ak o ňu veriaci nežiadajú?

Mimoriadna forma obradu je oprávnená len vtedy, keď o ňu ľudia žiadajú. V našom nariadení je to tak, že keď sa nájde čo i len desať ľudí, ktorí prídu za kňazom a požiadajú o mimoriadnu formu, tak sa im má vyhovieť. V Nemecku máme málo kňazov. Máme v nedeľu tri omše v riadnej forme obradu. Kňazi sa ma pýtali, či by sme nemali sláviť dve omše v riadnej forme a jednu v mimoriadnej forme. Alebo máme sláviť štyri omše? Ja vravím, že sa majú sláviť len tri omše, a to v riadnej forme. V mimoriadnej forme už omšu máme, o to som sa postaral. A preto tá skupina ľudí, ktorá takúto omšu chce, má spoločne za ňou cestovať. Nedá sa mať na každom mieste takúto možnosť. Každá omša znamená 200 ľudí, ale pri mimoriadnej forme len desať ľudí. Bolo by teda nezodpovedné, keby bola jedna omša vynechaná a slávili by sa len dve v riadnej forme. Zariadil som to tak, že teraz máme možnosť sláviť omšu na šiestich miestach. Farár alebo biskup, preto musia vytvoriť možnosť sláviť omšu pre ľudí aj v mimoriadnej forme. To ale neznamená, že na jednom mieste alebo v jednom dekanáte. Táto možnosť musí byť v diecéze len na jednotlivých miestach. Vy v tom ale vo vašom regióne nemusíte vidieť problém. Stalo sa to akútnym len kvôli liturgickému zneužívaniu na západe. Kde sa liturgia sfalšovala len k čisto spoločenskej slávnosti, to znamená napríklad, že kňaz sám produkoval kánonické texty, tam sa protireakciou stal pohyb k starému obradu. Pre Poľsko, Slovensko, či východné Nemecko to ale nie je problémom.

Niektorí ľudia hovoria, že Svätý Otec povolil predkoncilovú liturgiu len preto, aby vyhovel požiadavkám tradicionalistov, resp. otvoril im dvere.

Existuje Bratstvo sv. Petra a Bratstvo sv. Pia. Bratstvo sv. Pia, to sú schizmatici. Bratstvo sv. Petra sa vrátilo do Katolíckej cirkvi, ale oni celebrujú omšu podľa mimoriadneho obradu. Chceli by byť mostom medzi Katolíckou cirkvou a schizmatikmi Lefebvra. A úlohou pápeža je ochraňovať jednotu Cirkvi. Preto nie sú stúpenci Lefebvra exkomunikovaní, ale suspendovaní.

Mal by vedieť každý kňaz odslúžiť túto formu sv. omše?
Každý kňaz by mal vedieť odslúžiť obidve formy. Ja som bol za kňaza vysvätený v roku 1962 a tri roky som slávil v riadnej ako aj v mimoriadnej forme. Každý katolícky kňaz by mal poznať jeden rítus v oboch formách.

Aký máte názor na prenášanie prvkov zo staršej formy sv. omše do novej?
Je výslovne zakázané spraviť tretiu formu, čiže zmiešaninu medzi riadnou a mimoriadnou formou. Takže, ak má byť mimoriadna, tak iba mimoriadna, a ak riadna, tak iba riadna.

Máte nejaké posolstvo pre našich seminaristov?

Prajem každému kňazovi, aby sa prostredníctvom vzdelania stal skutočným, dobrým liturgom. Aby každodenne slávil Eucharistiu, predovšetkým počas prázdnin. A pokiaľ je možné, tak aj každodennú návštevu (Eucharistie). Musí sa vám zakoreniť v duši, že kňazstvo musí mať dva ťažiskové body. A tými sú oltár a spovednica. Kto chce byť neskôr dobrým kňazom, musí sa v spovednici vyskytovať z oboch strán, a to ako spovedník, aj ako kajúcnik. Spoveď je pre mňa stále kritériom, či je diakon vnútorne zrelý na prijatie vysviacky. Najväčším darom od Boha je odpustenie. A najväčšou milosťou je omilostenie. A práve to je nám pri spovedi darované. A keď syn povie svojmu otcovi: „Už nepotrebujem tvoje bohatstvo. Tak-či-tak ťa nepotrebujem. Žijem sám pre seba.“ Ten sa vzdáva svojho synovstva. Žije bez otcovského života. A keď kňaz, resp. teológ už nespovedá, ale necháva sa obdarúvať Božími milosťami, ktoré si chce nechať len pre seba, potom nemôže byť pre ľudí v otázke viery otcom.

Lukáš Stolárik a Lukáš Kutlák

Preklad: prof. ThDr. ThBibl.Lic. Anton Tyrol, PhD.
Ulrika, Bruno a Johann Schwabik

Kňazi, služobníci liturgie

Príchodom Benedikta XVI. do služby hlavy Katolíckej cirkvi nastal v otázkach liturgie určitý pohyb. Svätý Otec už z predchádzajúceho obdobia bol známy ako vyprofilovaný odborník v teoretických otázkach liturgie a taktiež ako pamätník všetkých posunov v otázkach liturgie počas a najmä v rokoch po Druhom vatikánskom koncile. Má preto plnú odbornú a teraz aj najvyššiu legislatívnu kompetenciu dávať v týchto otázkach pokyny a usmernenia, ktoré majú pre nás maximálnu záväznosť.

Naši študenti mali možnosť oboznámiť sa s postojmi Benedikta XVI. v otázkach liturgie predovšetkým v jeho publikáciách *Z môjho života*[1] a v odbornej štúdii *Duch liturgie*[2]. Svätý Otec v týchto knihách odborne vysvetľuje jednotlivé liturgické otázky a objasňuje ich sebe vlastným precíznym spôsobom na základe biblických textov. V mnohých prípadoch argumentuje aj z histórie liturgie, ktorú dôkladne pozná. Čítanie týchto kníh je skutočným zážitkom a podrobné prečítanie týchto kníh by malo byť samozrejmou súčasťou štúdia liturgických predmetov.

Je jasné, že stanoviská Benedikta XVI. vyjadrené v uvedených knihách a v ďalších textoch, ktoré sú týmto otázkam venované, dostali svoju podobu aj v legislatívnej forme. Stalo sa tak dňa 7. júla 2007, keď Svätý Otec Benedikt XVI. podpísal Motu proprio s názvom *Summorum pontificum*[3], ktoré sa týka aj dnešného používania rímskej liturgie platnej pred reformou roku 1970. Cieľom tohto motu proprio je dať do súladu liturgickú tradíciu pred koncilom a pokoncilový spôsob slávenia liturgie Eucharistie a obnoviť tak kontinuitu celej liturgickej tradície. Každému z nás je jasné, že podstatným cieľom týchto snáh Svätého Otca je odstrániť neporiadky vyplývajúce zo subjektívnych postojov a mylných chápaní jednotlivých úloh, ktoré v liturgii majú tak veriaci ako aj kňazi.

Adekvátnou reakciou z našej strany na tieto iniciatívy Svätého Otca je prehodnotenie tých postojov a praktických prejavov, ktoré sa v našich kostoloch postupne usadili, ale my sme si ich neuvedomili, pretože sa k nám dostávali postupne.

V ostatných desaťročiach bolo na Slovensku postavených mnoho nových kostolov. Boli postavené, prirodzene, moderným spôsobom, s modernými umeleckými prvkami alebo aj bez nich, najmä keď išlo o ich postupné dobudovanie. Tak sa stalo, že tieto kostoly neraz pôsobia na návštevníka ako profánne miest-

nosti určené na akékoľvek zhromaždenia. Teda stratil sa vonkajší prvok, ktorý pripomínal sakrálny priestor. V dôsledku toho začali veriaci doň prichádzať tak, že sa postupne vytratilo prežehnanie pri vstupe, pokľaknutie smerom k svätostánku tak pri príchode ako aj pri odchode z kostola, polohlasné rozprávanie v kostole atď. Tieto nedostatky sú v našom prostredí až príliš rozšírené a ak je v takejto farnosti kňaz, ktorý o to nedbá a nerobí katechézu aj na tieto témy, potom je tento proces nezvratný. Čím viac sa dostane do podvedomia veriacich, tým ťažšie bude možné urobiť nápravu.

Iným boľavým miestom v súčasnom vykonávaní liturgie sú kňazi. Ak sa kňaz obuje do tenisiek alebo mu spod alby trčia rifle alebo na prstoch svietia všelijaké prstene (okrem ruženca), pôsobí to na veriacich zraňujúco. Účasť veriacich na takejto liturgii je pre nich trápením. Ďalším problémom sú homílie. V dôsledku spoločenského tlaku a tichých alebo aj hlasne vyjadrených očakávaní sa stáva, že sa nedeľné homílie redukujú na 5-7 minút. Počas nich nemožno rozvinúť zásadnejšiu katechézu o nejakej vieroučnej alebo mravoučnej otázke. Preto sa vystúpenia kazateľov obmedzujú na nejaké povzbudivé príklady a to je všetko. Schopnosť rozlišovania dobra od zla, pravdy od nepravdy a schopnosť zasadiť sa svojou vôľou za Božie veci (ktoré človek nepozná) je preto minimálna.

Bude dobre, ak tieto otázky premyslíme čím skôr a čím dôslednejšie, aby sa mylný pocit „práva“ na kreatívnosť v liturgii a prílišné svojvoľnosti nemuseli riešiť krajným spôsobom, totiž zavedením mimoriadnej formy slávenia liturgie Eucharistie. Kňaz totiž nie je pánom nad liturgiou, ale jej služobník.

Osobne sa prihováram za to, aby sme svätú omšu slávili riadnou formou, tzv. spôsobom tvárou k ľudu a aby sme ostatné liturgické úkony, ako sú rozličné pobožnosti a poklonu Sviatosti Oltárnej či krížové cesty, slávili tzv. spôsobom chrbtom k ľudu. Dajme si tiež záležať na tom, aby sme nijakým spôsobom nezraňovali cítenie našich veriacich a boli si vždy vedomí, že nie sme pánmi nad liturgiou, ale jej služobníci, aby „sa táto akoby liturgická stavba... znovu zaskvela dôstojnosťou vo svojej nádhere a harmónii“.[4]

Anton Tyrol
katedra histórie a biblických vied
Spišská Kapitula

[1]RATZINGER, J. – BENEDIKT XVI.: *Z môjho života. Autobiografia,* Dobrá kniha Trnava 2005.
[2]RATZINGER, J. Kardinál: *Duch liturgie,* Dobrá kniha Trnava 2005.
[3]http://www.kbs.sk/?cid=1189957760. 2.4. 2011.
[4]SV. PIUS X.: apoštolský list motu proprio Abhinc duos annos, 23. októbra 1913; AAS 5 (1913), 449 – 450; porov. JÁN PAVOL II.: apoštolský list Vicesimus quintus annus, 3: AAS 81, (1989), 899. In: DENEDIKT XVI.:Apoštolský list *motu proprio* Benedikta XVI.Summorum pontificum.Dostupné na: http://www.kbs.sk/?cid=1189957760. 2.4. 2011.

Múdrosť liturgie

„Posvätná liturgia je veľkou školou modlitby Cirkvi.“
(Ján Pavol II., Vigesimus quintus annus)

Liturgia je múdrejšia, než si väčšinou myslíme. Skrýva v sebe nevyčerpateľné bohatstvo najvzácnejších hodnôt, z ktorého môžeme čerpať ako z prameňa, nevyčerpateľného zdroja. Ako definuje Koncil, *„je vrcholom, ku ktorému smeruje činnosť Cirkvi, a zároveň prameňom, z ktorého prúdi všetka jej sila.“*

Aby sme použili vzácny obraz pápeža Jána XXIII., liturgia je ako studňa v dedine, ku ktorej prichádzajú všetky pokolenia, aby si z nej nabrali vždy živú a čerstvú vodu. Podobne ju charakterizuje i pápež Ján Pavol II. v apoštolskom liste *Spiritus et Sponsa*: *„Čím iným je liturgia, ak nie čistým a večným prameňom „vody života“, z ktorého môže každý, kto je smädný, zadarmo čerpať tento Boží dar (porov. Jn 4,10)?“*

Kristus a Samaritánka, Mattia Preti (1613-1699).

Poslaním liturgie nie je obmedzovať sa na ustanovenia, ktoré majú byť plnené, či na predpisy, ktoré je treba zachovávať, aby bolo všetko v poriadku. *„Ak sa bezmyšlienkovito a prehnane prísne bazíruje len na pravidlách, veľmi často sa z nich stane neznesiteľné jarmo a skončí to tým, že sa stratí zo zreteľa cieľ“,* uvádza kardinál Ratzinger vo svojej knihe *Duch liturgie*.

Každý liturgický úkon má nejaký teologický význam. Preto by tieto úkony nemali byť len prevedením nejakého predpisu, ale vždy novým tvorením z tohto predpisu, pretože, ako píše Robert F. Taft SJ, *liturgia nie je nejakou* „ceremóniou“; *je predmetom kontemplácie, je to slávnostný výjav, plný tajomstva, pred ktorým sa skláňame s úctivou bázňou“*, čo sa musí prejaviť i v našom živote. Liturgia, ktorá nepremieňa život, upadá do formalizmu ceremónie. Liturgia a život, to sú nerozlučiteľné skutočnosti.

V *Direktóriu o ľudovej zbožnosti a liturgii* čítame: *„Liturgia, ktorá by nemala odraz v živote, by sa stala prázdnou a istotne by nebola milá Bohu“*, pretože liturgiu môžeme tiež chápať ako dialóg medzi Bohom a človekom: od Boha k človekovi a od človeka k Bohu. Nie je to jednosmerná cesta, ale „sacrum commercium“, svätá výmena. Iniciatíva pochádza vždy od Boha, ktorý posiela svojho Syna.

V liturgii totiž koná predovšetkým Boh v Ježišovi Kristovi, a až potom človek na Božie volanie odpovedá vďakou a chválou Otca, spolu s Kristom v Duchu Svätom. Tak Kristus ako neviditeľný Veľkňaz ľudského pokolenia, prostredník medzi nami a Bohom, vykonáva liturgiu. Je nebeským Kňazom, ktorý sa za nás prihovára pred trónom Otca (Rim 8,34; Hebr 9, 11-28) a aktívne riadi život Cirkvi.

Najsvätejšia Trojica, Jerónimo Cósida (1510-1592).

Ježiš Kristus vykonáva liturgiu spolu so svojou nevestou, Cirkvou, tajomným Telom. *„Čo koná Hlava, nevyhnutne koná aj Telo“,* nájdeme v misáli z roku 1952. Liturgia teda nie je súkromným vlastníctvom ani celebranta, ani spoločenstva, v ktorom sa tajomstvá slávia. Preto i liturgické úkony nie sú súkromnými úkonmi, ale slávením Cirkvi, ktorá je sviatosťou jednoty (porov. *Pastiersky list KBS z 31.7.2005)*.

Krista zastupuje viditeľný kňaz, ktorý koná v zastúpení jeho osoby, teda in persona Christi. Ako to vyjadril pápež Pius XII. v encyklike *Mediator Dei,* kňaz pristupuje k oltáru ako služobník Kristov, nižší od Krista, ale vyšší od ľudu. Zároveň je naša pozemská liturgia zjednotená s nebeskou, hovorí Paul De Clerck, aby bol Boh chválený tak, ako si zaslúži, pretože dokonalá liturgia je len v nebi, kde svätí a vyvolení Boží v spoločnosti anjelov chvália Boha.

Lukáš Kutlák

Obnova hudby

Jedným z najstarších atribútov ľudskej kultúry je boží kult. Hudba, ktorá je neodmysliteľnou súčasťou liturgických zhromaždení sa používala skoro vo všetkých náboženstvách a kultúrach. Preto sa aj koncil zameral na jej obnovu a opätovné objavenie jej krásy. Dal do popredia hlavne tri body, v ktorých sa má táto obnova ťahať: *1. návrat k liturgickým prameňom; 2.inšpiráciu textov piesní Svätým Písmom; 3. funkčnú, obsahovú a estetickú hĺbku spevov, ktorá približuje k tajomstvu Slova a Eucharistie.* Je pravdou, že táto obnova vyvolala mnoho otázok a smerov v ktorých sa táto obnova mala konať. Je však pritom potrebné mať vždy na zreteli tradíciu a poklad Cirkvi, ktoré sa zachovali až dodnes.

Na úvod je dôležité si položiť pár základných otázok, aby sme si vedeli zvoliť jasný smer. Ako základnú otázku si treba klásť to, že čo sa má rozumieť pod liturgickou hudbou a stým spojený štýl, ďalej aké hudobné nástroje majú priestor pri liturgii. Kardinál Bartolucci, dirigent zboru *Capella Sixtina* nám jasne načrtol smerovanie a štýl. Vyjadril sa, že je veľmi dôležité, aby sme aj my v tejto obnove pokračovali v historických šľapajach. Aby sme si nezamieňali históriou overené štýly za moderné prevedenia. Vyzýva aby sme pestovali hlavne

kardinál Domenico Bartolucci

gregoriánsky chorál a posvätnú polyfóniu lebo to je koreň a základ liturgickej hudby. Sám si uvedomuje, že obnova chorálu potrebuje nesmierne úsilie a opätovne vzdelanie ale ako sám povedal: *„Som optimista od prírody a dúfam, že priebeh sa dramaticky obráti a gregoriánskemu chorálu i polyfónii bude vrátene ústredné miesto v cirkevnej hudbe“*. Je smutné keď realita je práve opačná,

lebo práve tieto základy hudby sa často krát odsúvajú do úzadia a uprednostňujú sa pre nimi len nejaké bezduché "džemovania", ktoré sa štýlovo hodia viacej na diskotéku ako ku liturgii. Hudba a spevy nám pomáhajú lepšie vniknúť do obsahu daného tajomstva úkonu a to majstrovským spôsobom dokázal urobiť gregoriánsky chorál a polyfónia. Veď aj sám dokument *Sacrosanctum concilium* nás upozorňuje na to, že gregoriánsky chorál ma v liturgii prvé miesto a že spev je integrálnou súčasťou liturgie. Preto je dôležite aby aj skladatelia, ktorí komponujú hudbu na liturgické účely sa nechali viesť duchom liturgie a pokračovali hlavne v tradícii Cirkvi. Samy nech berú do úvahy aj osobitosti národnej, hudobnej tradície. Dôležitým faktom je to, aby sme do tohto spevu zapojili čo najviac veriacich aby sme mohli ukázať na jednote spevu, jednotu nášho ducha. Aj keď má sólový spev alebo inštrumentálna skladba svoje miesto netreba zabúdať na spoločné spevy a to hlavne ordinária, procesiové spevy a hymny. Preto treba dbať o to aby boli aj ľudia v rámci možnosti formovaný aj v tomto smere.

Otázka hudobných nástrojov je veľmi zložitá. Hudobne nástroje sú veľmi dôležité pri posvätných sláveniach. Za tradičný nástroj v latinskej Cirkvi sa stále považuje píšťalový orgán, ktorý svojim zvukom dodáva slávnostiam veľký lesk a povznáša mysle k Bohu. Nevylučujú sa tým iné nástroje, ale treba byť veľmi opatrný aby ostatne nástroje boli v zhode s dôstojnosťou chrámu a liturgie a aby povznášali veriacich k Bohu. Organisti, ktorí hrávajú pri liturgii nemajú poznať iba nástroj, ale majú byť dôkladne oboznámený aj s duchom daného úkonu aby sprevádzali veriacich podľa jeho povahy. Taktiež treba mať pri tom na zreteli tradíciu svojho národa. Treba však podotknúť, že nástroje, ktoré sa zo zvyku hodia len na profánnu hudbu treba z liturgie vylúčiť. Tu treba hlavne pamätať na to, že často krát sa uprednostňujú všetky možne nástroje, ktoré *sacrum* v kostole viac rušia ako by ho mali zveľaďovať. Ako hovorí kardinál Bartolucci: *„Snažme sa aby sme túto našu tvár hudby nezamieňali za iné a cudzie lebo potom strácame krásu a vznešenosť"*.

Na záver chcem všetkých vyzvať a popriať nám, aby sme nezanedbávali obnovu liturgickej hudby a aby sme sa ju snažili obnovovať v zmysle jasných a osvedčených historických krokov a snažili sa zachovať si aj naďalej nám vlastnú tvár hudby. A zapamätajme si, že hudba je duša sveta, ktorá bezpochybne disponuje človeka k tomu, aby objavil a prijal Božiu krásu.

Peter Matis

Svätá omša a mystici

"Blahoslavení sú tí, čo sú pozvaní na Baránkovu svadobnú hostinu!" (Zjv 19,9)

Každá svätá omša je mystickou svadobnou hostinou Božieho Baránka a duší. Svätci a mystici nám poodhaľujú závoj toho, čo sa vo svätej omši vlastne deje.

Svätý páter Pio raz povedal: "*Deti moje, čo vám povedať o svätej omši? Omša je nekonečná ako Ježiš.*" Inokedy povedal: "*Keby som mohol, najradšej by som bol pri oltári celý deň.*" Pre svätcov je svätá omša predchuťou nebeskej svadobnej hostiny večného Baránka. A takou by mala byť pre nás všetkých.

Vieme, že svätá omša sa skladá z dvoch veľkých častí: bohoslužby Slova a bohoslužby Obety. Obe sú rovnako dôležité. Mystici nás vo svojimi životmi upozorňujú, že Božie Slovo má byť zasiate do ticha srdca, aby mohlo vzklíčiť a priniesť ovocie. Matka Božia sa takto prihovorila stigmatizovanej mystičke Cataline Rivas: *"Prečo všetci prichádzate až na poslednú chvíľu? Máte prísť skôr, modliť sa, aby vám Pán zoslal Ducha Svätého, aby vás obdaril pokojom a očistil vás od ducha tohto sveta, od vašich nepokojov, problémov a roztržitosti. On vás uschopní, aby ste mohli prežívať tieto tak sväté chvíle. To je predsa ten najväčší zázrak."*

Catalina pokračuje: *"...a keď [arcibiskup] dospel k úkonu ľútosti, Mária mi povedala: Pros Pána z hĺbky duše, aby ti odpustil hriechy, ktorými si ho urazila. Tak sa budeš môcť dôstojne zúčastniť na veľkom privilégiu, akým je svätá omša."* O čítaniach, Evanjeliu a kázni zdôrazňuje, že je potrebné modliť sa, aby sa Slovo stalo našou súčasťou a hovorí: *„Vychutnávaj ich cez deň a stanú sa časťou teba. Život sa zmení, ak dovolíme, aby Božie slovo premieňalo našu osobnosť."* Poznáme svätcov, ktorých život sa zmenil práve pri počúvaní Božieho Slova: Sv. Anton Pustovník po vypočutí evanjelia o bohatom mládencovi predal všetko, čo mal a rozhodol sa žiť svoj život v zasvätení Bohu. Preto berme Božie Slovo vážne, *aké naozaj je - ako Slovo Božie* (1 Sol 2,13), ako Slovo *živé a účinné* (Hebr 4,12), ktoré má moc dať nám *dedičstvo medzi všetkými posvätenými* (Sk 20,32), teda urobiť nás svätými, ak ho *v tichosti prijmeme* (porov. Jak 1,21) a budeme *prinášať ovocie* (porov. Jn 15,16).

Mocou služobného kňazstva ma kňaz moc sviatostne prinášať a sprítomňovať jedinú obetu Ježiša Krista, nášho Pána. Ale aj my všetci ostatní máme prinášať "*duchovné obety príjemné Bohu ako svoju duchovnú bohoslužbu*" (1Pt 2,5; Rim 12,1). Catalina videla mnohých anjelov prichádzať so zlatými miskami. No i mnohých, ktorí neniesli nič, len svoje modlitby. Tí prví boli anjelmi tých, čo si uvedomovali hodnotu svätej omše a obetovali svoje starosti, trápenia, bolesti i radosti v spojení s Kristom na mnoho úmyslov; tí druhí anjelmi tých, čo na to nedbali.

Po príprave obetných darov a modlitby nad nimi nasleduje Pieseň vďaky, tzv. prefácia. Blahoslavený kňaz Henrich Suzo pri jednej svojej prefácií uvidel celé stvorenstvo spievajúce Bohu na slávu a chválu a seba ako dirigenta tohto chválospevu. Počas spevu Sanctus (Svätý, Svätý, Svätý) Catalina videla za kňazom obrovské množstvo ľudí oblečených do bielych tuník. Matka Božia jej povedala: *To*

sú všetci svätí a blahoslavení. Sú medzi nimi duše tvojich príbuzných, ktoré sa už tešia z videnia Boha." Pri premenení uvidela Božiu Matku, ako kľačí napravo krok za celebrantom. Dívala sa so zopnutými rukami s úctou na celebranta. Odtadiaľ jej ticho povedala: *„Udivuje ťa, že vidíš Máriu za arcibiskupom? Tak je to správne. So všetkou láskou, akú mi môj Syn dal, nikdy mi nedal dôstojnosť kňaza – dar kňazstva sprítomňovať denne eucharistický zázrak. Preto mám hlbokú úctu ku kňazom a k zázraku, ktorý Boh uskutočňuje ich službou."*

Pri premenení mnohí svätci (sv. Faustína, sv. Gemma a i.) vídali v Eucharistií Ježiša, či už ako Dieťa alebo ako Ukrižovaného alebo inak. Catalina Rivas podobne, no okrem toho videla Ježiša aj na mieste kňaza. Píše: *Celebrant vyslovil slová premenenia. Aj keď bol človekom normálneho vzrastu, náhle začal rásť a naplnil sa nadprirodzeným svetlom, ktoré naberalo zvláštnu silu okolo jeho tváre. Keď pozdvihol Hostiu, mal na rukách znaky, ktoré žiarili svetlom. Bol to Ježiš!"* A o Ježišovi v Eucharistií hovorí: *"Zdalo sa mi, ako by som bola jedinou osobou, na ktorú sa díva z veľkej Hostie, ale porozumela som, že sa s takou neobmedzenou láskou díva na každú osobu."*

Najsvätejšie sekundy nášho dňa plynú pri každom našom prijímaní. Raz pri svätom prijímaní, po slovách "*Pane, nie som hoden...*" uvidela svätá Katarína Sienská Pána, ktorý jej povedal: "*Ale ja som hoden, aby som vstúpil...*" A Cataline povedal: "*Mali by ste v čnostiach prevyšovať anjelov a archanjelov, pretože oni nemajú to potešenie prijímať ma ako pokrm. Oni majú len kvapky milosti, a vy máte celý oceán.*"

Na konci svätej omše prijímame kňazské požehnanie. Kňazské požehnanie je veľké; o ňom nám hovorí sv. Ján Eudes: "*Keby kňazi vedeli, akú moc má kňazské požehnanie, viac by žehnali. Ak sa zdvihne zbožne len jediná ruka na požehnanie, démoni sa touto silou rútia do priepasti. Keď tá ruka niekoľkokrát žehná, o koľko je ich menej v ovzduší! Keby mi dal Boh na tomto svete už len jediný deň života, nechal by som kňazov žehnať, aby im ruky omdleli, ochrnuli, ochromeli, aby bol svet zachránený od diabolských zástupov.*" A Ježiš hovorí Cataline: *"Tieto posvätené ruky udeľujú požehnanie v mene Najsvätejšej Trojice. Rob preto znamenie kríža s úctou, ako by to malo byť to posledné v tvojom živote."* A pokračuje: *"Ježiš ma prosil, aby som s ním po svätej omši niekoľko minút zostala. Zostaň na chvíľu v mojej spoločnosti, raduj sa z nej a dopraj mi, aby som sa mohol radovať z tvojej spoločnosti. Opýtala som sa ho: Ako dlho zostávaš s nami po svätom prijímaní?" Odpovedal mi: Tak dlho, dokiaľ ty chceš zostať so mnou."*

Nech každá svätá omša prehlbuje náš dôverný vzťah s Ježišom, Božím Baránkom a nech nás pohýna k láske k našim blížnym, veď ako povedala bl. Zdenka: *"Od Pánovho oltára idem k oltáru svojej práce...Všade musím vedieť pokračovať v obeti oltára."*

Lukáš Vaník

Marián Blaha

V minulom čísle nášho časopisu sme si bližšie predstavili postavu spišského kapitulného vikára Štefana Mišíka, ktorý spravoval diecézu 102 dní v roku 1919. Tento rok by sa dal pre Spišskú diecézu nazvať aj rok „troch správcov“, keďže ju spravovali postupne traja kapitulní vikári: Martin Keberich, Štefan Mišík a Marián Blaha. Posledného z nich, ktorý vošiel do povedomia ľudí skôr ako sídelný banskobystrický biskup si teraz predstavíme, aj pri príležitosti 90. výročia vysviacky troch slovenských biskupov.

Po náhlej smrti Štefana Mišíka musela kapitula už tretíkrát za štyri mesiace zvoliť nového kapitulného vikára. Tak sa aj stalo a 4. 8. 1919 bol Marian Jakub Blaha v yvolený za správcu Spišskej diecézy.

Marian Blaha sa narodil 12. 7. 1869 v Liptovskom Hrádku. Jeho pôvodné meno bolo Blcha, ktoré si zmenil roku 1915. Štúdiá absolvoval v Levoči a v seminári v Spišskej Kapitule. Za kňaza bol vysvätený 29. 6. 1882 biskupom Szmrecsányim. Ako kaplán pôsobil v Ždiari, Nižných Ružbachoch a Kežmarku. Tak ako biskup Keberich, aj Marián Blaha mal isté predpoklady pre výkon vysokej cirkevnej funkcie, a to najmä vďaka rodine grófa Andreja Zámoyského. 27. 1. 1899 bol totiž uvoľnený biskupom Szmrecsányim na zámok v Starej Ľubovni, aby tam pôsobil ako vychovávateľ synov grófa Zámoyského. Ten mu aj otvoril široké možnosti cestovať do cudziny, napríklad Francúzska, Talianska, Rakúska, Švajčiarska, Poľska. Mal možnosť zoznámiť sa s mnohými vplyvnými osobnosťami spoločensko-politického života. Postupne si získal vážnosť v najvyšších európskych kru-

hoch. Štúdiá absolvoval v Poľsku a Belgicku. Za jeho svedomitú prácu mu gróf v Ríme vyžiadal od pápeža Pia X. titul monsignor. Svoje schopnosti využil aj vo výborne skoncipovanej obhajobe Andreja Hlinku, napísanej po francúzsky, v spore s biskupom Párvym. V rokoch 1913-1919 bol na návrh Andreja Hlinku tajomníkom SSV. Po vzniku ČSR bol vyslaný spolu s Karolom Kramářom československou vládou na Parížsku mierovú konferenciu.

V tejto situácii ho zastihlo menovanie za spišského kapitulného vikára. K tomu všetkému, bol ešte 24. 9. 1919 menovaný československou vládou za plebiscitného komisára pre Oravu a Spiš, teda mal sa podieľať na preskúmaní národnostnej situácie, ktorá bola v pohraničných územiach s Poľskom, o ktorých sa diskutovalo, ku ktorému štátu pripadnú. Všetky tieto funkcie tak zamestnávali kapitulného vikára Blahu, že sa na Spišskú Kapitulu vracal len v noci, na odpočinok. A preto starosť o vedenie diecézy prakticky ležala na pleciach riaditeľa diecéznej kancelárie, Jána Vojtaššáka. Dá sa však povedať, že to bolí práve títo dvaja kňazi, na ktorých najviac doliehala zodpovednosť za Spišskú diecézu v neľahkom období transformácie Rakúsko – Uhorskej monarchie na ČSR. Takýto stav trval 16 mesiacov. Počas nich prebiehali zdĺhavé rokovania medzi československou vládou a Svätou stolicou o menovaní nových biskupov pre Slovensko. Veľkým favoritom Ríma na miesto spišského biskupa bol Andrej Hlinka. Ten bol však pre Prahu a priori neprijateľný a jeho kandidatúru tri krát vetovala. Oveľa vhodnejší adept na post spišského biskupa bol pre Prahu práve vtedajší kapitulný vikár Marián Blaha. S ním však nesúhlasil Rím. Neskôr bol navrhnutý na post vojenského ordinára. Napokon bol po zdĺhavých rokovaniach vymenovaný za sídelného banskobystrického biskupa. Pre samotného Mariána Blahu to bolo sklamaním, pretože dúfal, že sa stane spišským biskupom. Tým sa však stal riaditeľ jeho kancelárie Ján Vojtaššák. A tak sa 13. 2. 1921 konala v Nitre slávnostná vysviacka troch slovenských biskupov. Je len zaujímavosťou dejín, že dvaja z nich prišli na ňu práve zo Spišskej Kapituly.

Nový biskup Marián Blaha bol do úradu intronizovaný 1.3.1921 a spravoval Banskobystrickú diecézu 22 rokov. Zomrel 21.8.1943. Pochovaný je v kostole Povýšenia sv. Kríža v Žiari nad Hronom.

Lukáš Stolárik

Púť do Svätej zeme

"Paula vstúpila do Jeruzalema...Oduševnene sa ústami dotkla každého miesta, na ktorom ležalo Pánovo telo, ako keď vyprahnutý človek príde k vytúženej rieke."
(Svätý Hieronym o svätej Paule, Listy 108,9)

Písal sa 1. marec 2011. Po absolvovaní letu BUDAPEŠT-TELL AVIV, sme mali namierené do Haify. Toto prímorské mesto sa nachádza v pohorí Karmel, kde je spomienka na proroka Eliáša. Asi viacerí z nás prosili, aby boli ako on "*plní horlivosti za Pána zástupov*" (1 Kr 19,10.14). Po výstupe na vrch Tábor, kde sa Pán premenil, zamierila naša cesta do Nazareta. V centre Baziliky Zvestovania sa nachádza jaskyňa s miestom, kde sa udialo Zvestovanie. "SLOVO SA TU STALO TELOM" to bol nápis, ktorí sme prečítali za pár sekúnd, ale rozjímať by sme ho mohli hodiny... Z Nazareta sme cestovali na miesto, kde Ježiš a Panna Mária posvätili svojou prítomnosťou manželský zväzok - do Kány Galilejskej. Manželia, ktorí putovali spolu s nami, si tu obnovili manželské sľuby.

2.deň: Cieľom bolo Galilejské jazero a jeho okolie. Okrem iného bola pre nás zaujímavá horná Tabgha, miesto udelenia primátu sv. Petrovi. Určite viacerí z nás v duchu pocítili Ježišovu otázku, ktorú nám kládol na srdce: "A Ty... miluješ ma?" A my sme nemohli viac ako úprimne odpovedať: "Pane, Ty vieš všetko. Ty vieš, že ťa mám len rád, ale chcem ťa milovať!"

3.deň: Navštívili sme Jaskyňu mlieka, kde podľa tradície Panna Mária kojila Ježiška pri úteku z Betlehema. V jaskyni Baziliky Narodenia sme uvideli hviezdu s nápisom: TU SA Z PANNY MÁRIE NARODIL JEŽIŠ KRISTUS. Navštívili sme aj Pole pastierov, kde pastieri poslúchli anjelov a vydali sa pokloniť Kráľovi kráľov. V Ain Karem sme si pripomenuli dve tajomstvá: stretnutie Panny Márie s Alžbetou a narodenia Jána Krstiteľa. Na tomto mieste zazneli prvý krát chválospevy, ktoré Cirkev spieva už dvetisíc rokov deň čo deň: Magnificat (Lk 1,46-55) a Benedictus (Lk 1,68-79).

4.deň: *"Zaradoval som keď mi povedali: "Pôjdeme do domu Pánovho." Naše nohy už stoja, v tvojich bránach, Jeruzalem."* (Ž 122, 1-2) Tak zneli prvé slová, ktoré vyslovili naše pery, pri vstupe do Jeruzalema. Vstúpili sme do areálu františkánskeho kláštora, kde začínala krížová cesta. Tu bolo i miesto bičovania, tŕním korunovania a odsúdenia Pána. Mnohí sme prežili hlboký zážitok pri prechádzaní týchto ulíc, kde Ježiš prežil posledné hodiny, stretnutie s Matkou, s Veronikou, Šimonom. Keď sme vošli do Baziliky Božieho Hrobu, padol nám do očí kameň. Hnedý, podlhovastý kameň, asi v dĺžke dospelého muža ležal na zemi a okolo neho pokľačiačky či s hlavou položenou na kameni, toľko modliacich sa ľudí, koľko sa ich tam zmestilo. Bol to Kameň Pomazania. Na ňom učeníci a učeníčky s Matkou pomazali Pánovo telo, pred uložením do hrobu. Potom sme šli na miesto, kde stál Ježišov Kríž. Dostali sme sa i k Hrobu, kde ležalo Pánovo telo, teda k miestu Vzkriesenia. Prechádzajúc ulicami starého Jeruzalema sme sa dostali do Večeradla, kde sa z Ježišovho Srdca zrodili dve sviatosti: sviatosť Eucharistie a sviatosť kňazstva. Toto miesto sa nás dotklo, veď Ježiš vo svojom Božskom pohľa-

de lásky pri slovách: "*Toto robte na moju pamiatku,*" videl naše tváre, tváre tých, ktorých v priebehu vekov povolá do tejto vznešenejšej kňazskej služby. V blízkom kostole nazvanom Ad cenaculum (Pri Večeradle) si kňazi a diakoni obnovili kňazské sľuby. O chvíľu sme sa dostali k hrobu Panny Márie. Blízko neho bolo miesto, kde apoštoli zaspávali počas Ježišovej modlitby. Tu prišiel Judáš a *bozkom zradil Syna človeka.* A naozaj akoby človek "*kameňom dohodil*"(Lk 22,41) bola Getsemanská záhrada s Bazilikou, ktorej súčasťou bol kameň, na ktorom sa Pán potil krvou. Ešte vyššie na vrchu Sion je kaplnka Dominus Flevit, kde Pán Ježiš plakal nad Jeruzalemom.

5.deň: Naším cieľom bol Hebron s jaskyňou Makpela. Ak ste čítali knihu Genezis, určite je vám toto miesto známe. Tu pochoval Abrahám svoju manželku Sáru a sú tu pochovaní aj ďalší patriarchovia s manželkami, okrem Ráchel, ktorá je pochovaná na ceste do Betlehema. Odtiaľ sme šli smerom do Masady, pevnosti Herodesa Veľkého, ktorú využili až židovskí povstalci pri Prvom židovskom povstaní.

6.deň: V Jordánsku sme zamierili rovno k miestu Pánovho krstu. Tu Ján Krstiteľ krstil a tu pokrstil pravdepodobne aj Pána. Blízko odtiaľ je vŕšok, z ktorého bol Eliáš vzatý na ohnivom voze. Dostali sme sa i na Macheron, kde bol svätý Ján sťatý. Prechádzajúc sa po pevnosti som myslel na to, že azda tu - alebo tu - býval v temnici statočný a odvážny Ján.

7.deň: Smer: Petra. Petra bola starobylým mestom Nabatejskej ríše. Jej zaujímavosťou je, že hrobky a mnohé budovy sú vytesané priamo do skál. Po prílete do Budapešti sme už putovali na Spišský Sion.

A ešte jedna utešujúca správa pre všetkých, ktorý ste tam neboli alebo pre nás, ktorý tam už možno nebudeme: Keď som sa vrátil domov a vošiel do samoty a ticha kaplnky, povedal som si: "Pane, tam si bol, ale tu SI."

Lukáš Vaník

Spoločná fotka zo Sv. zeme, po ktorej nás sprevádzali Mons. Ján Majerník a naši biblisti prof. Anton Tyrol a doc. František Trstenský. Tu pri soche sv. Hieronyma.

Prváci

František Červeň

Mám 25 rokov. Pochádzam z menšieho mestečka - Trstenej. Po strednej škole som strávil pár pekných rokov v Žiline, kde som študoval a dva roky pracoval ako programátor. Mám jedného brata, ktorý ma vie vždy podržať. Medzi moje záľuby patri cyklistika, turistika, divadlo a v neposlednom rade IT.

Prekvapil ťa niečím seminár?

Keďže môj brat tu predo mnou študoval a chodievali sme ho s rodičmi občas navštíviť, mohol som si to tu už skôr obzrieť. Takže som približne vedel, kam idem a čo ma tu bude čakať. No ako informatika ma príjemne prekvapilo, že na izbách je už internet, čo za môjho brata nebolo :o)

Vladimír Dutka

Narodil som sa a vyrastal v Ružomberku. Mám 20 rokov a 2 mladšie sestry. Zmaturoval som na štátnom gymnáziu v Ružomberku. Medzi moje záľuby patrí šport (najmä futbal), čítanie duchovnej literatúry, počúvanie hudby, práca na počítači a prechádzky v prírode. A som eRkár :)

Čo myslíš, čím by sa dal dnes najviac zmeniť svet?

Jednoznačne láskou, a to tak, že budeme vo vzťahoch k svojim blížnym myslieť menej na seba a viac na druhých. S láskou súvisí aj odpustenie, tolerancie, úcta, ktoré sú v našich vzťahoch tiež veľmi potrebné. Ďalším nástrojom zmeny je bezpochyby komunikácia s najväčšou Láskou v modlitbe.

Tomáš Dzurov

Pochádzam z malej dedinky s názvom Hrišovce. Základnú školu som absolvoval v Kluknave. V štúdiu som pokračoval na gymnáziu v Krompachoch. Po maturite som si podal prihlášku do seminára, kde sa mi zatiaľ veľmi páči. Čo sa týka mojich záľub, k tým patrí šport – stolný tenis, ktorý som hrával aktívne, futbal, príroda a fotografovanie. Rád si zahrám aj na gitare a klávesoch.

Na čo by si sa chcel najviac v seminári zamerať?

Ktosi známy raz povedal: ,,Najprv sa nauč, čo znamená byť človekom. Potom ako byť dobrým kresťanom a až v poslednom rade, čo je to byť kňazom.“ Mojim cieľom je po krôčikoch vystupovať po týchto pomyselných schodoch, nesnažiť sa žiaden z nich obísť či prekročiť. Je to cesta možno dlhá, náročná, no s Ním nikdy nie nemožná. A podľa slov Hugolína Gavloviča, ktoré sa mi doposiaľ osvedčili: ,,Když Bohu slúží, kraluje, má Boha v svej vláde, když mu Búh v srdci prebýva, šťaslivý je všade.“

Peter Kandra

Pochádzam z neveľkej dedinky Olšavka, ktorá sa nachádza neďaleko Spišskej

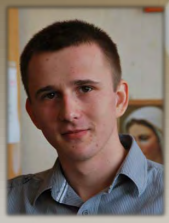

Kapituly. Mám 21 rokov a mám jednu staršiu sestru. Po ukončení Gymnázia v Krompachoch som jeden akademický rok študoval na Technickej univerzite v Košiciach v odbore Elektrotechnika. Potom som si podal prihlášku tu do Kňazského seminára. Medzi moje záľuby patrí príroda, hudba, rekreačne akýkoľvek šport a mam rád spánok.

Čo ti pomáha, aby si sa približoval stále bližšie k Bohu?

Bližšie k Bohu ma určite privádza modlitba či už spoločná v seminárnej kaplnke, ale aj osobná, ktorou je človek ešte bližšie spojený s Bohom. Taktiež je to adorácia, v ktorej mám možnosť byť v úplnej blízkosti Ježiša a vyrozprávať mu všetko, čo ma trápi a žiadať ho o silu do ďalších dní môjho života. A samozrejme mi pomáha aj modlitba svätého ruženca, lebo práve Panna Mária je našou najväčšou orodovníčkou u svojho Syna.

Anton Melega

Nebudem prezrádzať viac, ako je potrebné. Osobné údaje je správne si strážiť a základné sú v rôznych databázach. Všetkých tých, ktorí by sa o mne chceli dozvedieť viac, pozývam, nech prídu, nech pozerajú, počúvajú, jednoducho pozorujú ako a čím žijem, čo robím, nech si o mne sami urobia mienku, mienku možno bez súvislostí, ale hlavne bez môjho ovplyvňovania. S tými, ktorí nemôžu prísť, sa určite stretneme v kostole, na ulici, skalných stenách či horských chodníkoch, na plavárni či v telocvični, v kine či v divadle. Rád sa s Vami stretnem.

Ako zdolávaš prekážky vo svojom živote?

Zobudím pokoru, ktorá počíta s Božou pomocou a vytrvalosť, ktorá počíta s mojou fyzickou a duševnou kondíciou. Preto sa permanentne snažím v týchto dvoch veciach cvičiť. Keby nebolo prekážok, nosil by som na sebe, pri sebe a tiež v sebe množstvo nepotrebných vecí, ktoré ma zbytočne zaťažujú. Každá prekážka ma trošku očistí a tiež spevní. Ak si raz zvolím dráhu č. 4, tak ju bežím a prekážky sa snažím preskakovať. Nie každú preskočím čisto alebo na prvýkrát, ale ja nepretekám, mám čas a bežím pre radosť z pohybu. Prekážky neobchádzam, lebo pri vybočení je riziko, že niekomu vletím do cesty a vzniknú nečakané a zbytočné úrazy. Vybral som si, tak si bežím svoju dráhu. Tiež pri lezení, rozumne si zvolím cestu. Niečo mi o nej povie jej označenie, ale to aká je vidím, až keď ju zdolávam. Prekážky mi ukážu moje limity. I na horizontálnych dráhach i vertikálnych stenách niekedy neviem do čoho idem, ale viem, že nie som sám. Ak padnem na dráhe, tak len na zem k nohám Pána Ježiša. S úrazom rátam, ale mám lekára. Ak padnem zo steny, tak Pánu Ježišovi do istenia. Stále ma istí buď z hora, alebo zdola. pričom ma má stále na očiach. Preto ho stále volám k sebe, je tou najlepšou istotou. Odporúčam každému. Je to profesionál.

František Perignát

Pochádzam z malebnej podtatranskej dediny Malý Slavkov. Má 25 rokov a tri staršie sestry. Vyštudoval som Strojnícku fakultu v Košiciach. Kedysi som sa venoval ochotníckemu divadlu. Mám rád hudbu, dobrú knihu a prechádzky v prírode.

Ako na teba vplýva život a atmosféra v seminári?

Myslím, že celkom dobre. I keď musím podotknúť, že skoré ranné vstávanie bolo dosť ťažké. Všetko sa dá len treba chcieť. Atmosféra v seminári je celkom dobrá.

Marek Suchanovský

Takže niečo o sebe. Mám dvadsaťpäť rokov a pochádzam zo siedmych detí. Narodil som sa v Poprade, kde som prežil svoje detstvo do svojich trinástich rokov. Potom sme sa presťahovali do Podhorian pri Kežmarku. Základnú a strednú školu som navštevoval v Poprade. Po strednej škole som začal pracovať a prešiel som viacerými profesiami. A viete, ako sa hovorí: Božie cesty sú nevyspytateľné. Medzi moje záľuby patrí šport, hudba, gitara a hlavne čas prežitý so svojimi priateľmi. Toť vše...

Čo by podľa teba najviac dopomohlo k jednote nášho spoločenstva?

Myslím si, že sme dobré spoločenstvo. Keď niekto vidí, že treba niekomu pomôcť, tak neodvráti od neho tvár. Ale všade to občas zaškrípe. Podľa mňa je dôležitá najme modlitba, úcta, rešpekt voči druhému a vzájomné porozumenie, to by mohlo napomôcť k jednote.

Samuel Štefanides

Pochádzam z Vysokých Tatier, konkrétne z Tatranskej Polianky. Keď som sa doma ráno zobudil, mal so výhľad priamo na Gerlachovský štít. Mám 19 rokov, takže som zatiaľ najmladší, ale aj najvyšší v seminári. Študoval som na 8-ročnom gymnáziu v Poprade. Medzi moje záľuby patrí určite turistika, príroda, dobrá hudba, spev, v neposlednom rade aj herectvo, ktoré som kedysi dávno chcel študovať. Ale ďakujem Pánovi, že som práve tu, zatiaľ sa mi tu páči. Momentálne sa nachádzam na izbe č. 207, kde sa v Vami vždy rád stretnem pri dobrom čaji alebo horúcej čokoláde.

Čo ťa v seminári doteraz najviac oslovilo, resp. čo sa ti nepáči?

Oslovili ma napríklad duchovné cvičenia, ktoré sme mali v decembri, páčia sa mi kajúce pobožnosti počas spovednej stredy, mám veľmi rád krížové cesty. Takisto si veľmi vážim čas určený na ranné rozjímanie a svätú omšu, pretože môžem svoj deň začať s Bohom a počas celého dňa sa snažiť zlepšovať práve v tom, čo som si ráno predsavzal. Myslím, že pastoračné víkendy sú tiež úžasná vec, kde môžeme trošku spoznať iné farnosti a miestni ľudia sa môžu dozvedieť niečo o nás i seminárskom živote. Teším sa, že som si tu našiel mnoho priateľov.

Spoločná fotka pri príležitosti stretnutia s rodičmi a príbuznými pred katedrálou sv. Martina.

Novokňazi 2011

Spišská diecéza

Vysviacka 18. 6. 2011 v Katedrále sv. Martina v Spišskej Kapitule o 10:00 hod.

Ján Dubecký * 29. 3. 1986
Primície: 19.6. 2011 o 10:00 hod.
v chráme sv. Jakuba v Levoči
Obľúbený citát: *"Radosťou si ma opásal, aby ti moja duša spievala a nestíchla už nikdy. Pane, Bože môj, naveky ťa chcem velebiť."* (Ž 30,12)
Obľúbený svätý: bl. Pier Giorgio Frassati

Vladimír Fedorek * 29. 4. 1986
Primície: 19.6. 2011 o 10:00 hod.
v Kostole sv. Bartolomeja
v Hniezdnom
Obľúbený citát: *""Otče, do tvojich rúk porúčam svojho ducha."(Lk 23,46)*
Obľúbený svätý: sv. Faustína Kowalská

Dominik Jamrich * 26. 6. 1983
Primície: 19.6. 2011 o 10:00 hod.
v Kostole sv. Cyrila a Metoda
v Ľubochni
Obľúbený citát: *Ale oni naň naliehali: "Zostaň s nami, lebo sa zvečerieva a deň sa už schýlil!" Vošiel teda a zostal s nimi. A keď sedel s nimi pri stole, vzal chlieb a dobrorečil, lámal ho a podával im ho" (Lk 24,29-30)*
Obľúbený svätý: sv.Dominik Sávio

Pavol Krokus * 1. 2. 1985
Primície: 19.6. 2011 o 10:00 hod.
v Kostole sv. Kataríny Alexandrijskej
v Kluknave
Obľúbený citát: *„ Z Božej milosti som tým, čím som, a jeho milosť nebola vo mne márna". (1Kor 15,10)*
Obľúbený svätý: sv. Damián De Veuster; sv. Pavol

Martin Pasiar * 3. 11. 1985
Primície: 19.6. 2011 o 10:30 hod.
v Kostole sv. Augustína
v Tatranskej Štrbe
Obľúbený citát: *„Pán je môj pastier." (Ž 23,1)*
Obľúbený svätý: Panna Mária

Mgr. Peter Pincel * 11. 3. 1981
Primície: 19.6. 2011 o 10:00 hod.
v Kostole ružencovej Panny Márie
v Černovej
Obľúbený citát: *„Šimon, syn Jánov, máš ma rád?" Petra zarmútilo, že sa ho tretí raz spýtal: "Máš ma rád?", a povedal mu: "Pane, ty vieš všetko, ty dobre vieš, že ťa mám rád." (Jn 21,17)*
Obľúbený svätý: sv. Peter

Matúš Rainer * 24. 8. 1984
Primície: 19.6. 2011 o 10:00 hod.
v Kostole sv. Michala archanjela
v Markušovciach
Obľúbený citát: *„Môj Otec je oslávený tým, že prinášate veľa ovocia a stanete sa mojimi učeníkmi. Ako mňa miluje Otec, tak aj milujem vás. Ostaňte v mojej láske." (Jn 15,8-9)*
Obľúbený svätý: sv. Terezka z Lisieux, sv. Ján Krstiteľ

Martin Taraj * 24. 1. 1986
Primície: 19.6. 2011 o 10:00 hod.
v Kostole Najsvätejšej Trojice
v Tvrdošíne
Obľúbený citát: *„Kto položí ruku na pluh a obzerá sa späť, nie je súci pre Božie kráľovstvo." (Lk 9,62)*
Obľúbený svätý: bl. Sestra Zdenka

Marek Wolanský * 12. 1. 1986
Primície: 19.6. 2011 o 10:30 hod.
v Kostole obetovania Pána
v Dubovici
Obľúbený citát: *„Stačí ti moja milosť, lebo sila sa dokonale prejavuje v slabosti." (2Kor 12,9)*
Obľúbený svätý: sv. Ján Mária Vianney

Rožňavská diecéza

Vysviacka 24. 6. 2011 v Katedrále Nanebovzatia Panny Márie v Rožňave o 10:00 hod.

Lukáš Tkáč * 14. 2. 1986
Primície: 25.6. 2011 o 10:30 hod.
v Kostole Premenenia Pána
v Sliepkovciach
Obľúbený citát: *„Lebo nás ženie Kristova láska." (2Kor 5,14a)*
Obľúbený svätý: sv. Páter Pio, sv. Matka Tereza

Martin Trojan * 20. 8. 1985
Primície: 26.6. 2011 o 10:00 hod.
v Kostole sv. Michala archanjela
v Ožďanoch
Obľúbený citát: *„Ak niekto prichádza ku mne a nemá v nenávisti svojho otca, matku, ženu, deti, bratov, sestry, ba aj svoj život, nemôže byť mojím učeníkom." (Lk 14,26)*
Obľúbený svätý: sv. Michal archanjel